

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

כאילו בהר סיני

הרבי מליובאוויטש קרא להביא את כל הילדים, ובכלל זה התינוקות, למעמד קריאת עשרת הדיברות בחג השבועות, בהיותם הערבים לקיום התורה. קריאה זו מבוססת על מאמר המדרש: "אמר הקב"ה לישראל: בניי, הווי קורין את הפרשה הזאת בכל שנה, ואני מעלה עליכם כאילו אתם עומדים לפני הר סיני ומקבלים את התורה".

ממשיכים ב'מנייני החצרות'

אף שהתורה פתיחת בתי הכנסת, החליטו רבני קהילות חב"ד ברחבי הארץ כי החזרה לבתי הכנסת תהיה מדורגת, ואגב בדיקה עד כמה אפשר ליישם את הנחיות משרד הבריאות. הרבנים הורו להשאיר בינתיים את 'מנייני החצרות', ואחד הנימוקים הוא - כדי לאפשר להמוני נשים וילדים לשמוע את קריאת עשרת הדיברות בחג השבועות.

'בית כנסת' נייד

צעירי חב"ד הפיקו תפאורה מיוחדת ל'בית כנסת' נייד, שיאפשר לשליחי חב"ד ברחבי הארץ להקים מעין 'בתי כנסת' בפארקים ובמקומות ציבוריים, ולקיים שם מניינים לקריאת התורה בחג השבועות. כך מקווים לשתף במעמד הנשגב המוני ילדי ישראל.

גם בעת אשפוז
צעירי חב"ד
איתך!
צב חב"ד - חשב ומרפא
***5732**
אושפזת? בן משפחה או חבר אושפז?
פנו לשליחי חב"ד במרכז הרפואי

זמני השבוע

ישראל	ת"א	חיפה	באר שבע	אילת	ניו יורק	בניית התח
7:02	7:18	7:10	7:19	7:13	8:00	בניית התח
8:21	8:23	8:25	8:22	8:14	9:09	צאת השבת

פרקי אבות: פרק א

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרונוב

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלוחות
ת"ד 1122 כפר חב"ד 6084000
דוא"ל: chabad@chabad.org.il
אתר: www.chabad.org.il

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות נא לשמור על קדושת הגיליון

מעמד שהביא בשורה לעולם

אין לנו שום עניין לעודד גיור, אבל יש ביהדות חלק אוניברסלי, כלל-אנושי, שנועד לכל אדם. המסר הזה אכן הגיע לרוב האנושות

מעמד שאין לו אח ורע בהיסטוריה (ציור: יהושע ויסמן)

אנושי שבדת ישראל כבר הגיע לתודעת רוב בני האדם. איננו עוד מעטים באמונתנו בה' אחד. העולם ברובו הגדול התנער מן האלילות ואימץ את ההכרה ברעיון האחדות האלוהית.

תפקיד 'עם סגולה'

איננו זקוקים לתמיכתו של העולם באמונתנו, אולם בהר סיני נצטוונו להביא את רעיון 'שבע מצוות בני נח' לתודעת כל בני האנוש. זה גם חלק מהיעוד העתידי. אחד הדברים שהמשיח אמור לעשות הוא 'לתקן את העולם כולו לעבוד את ה' ביחד', כדברי הרמב"ם. ככל שהאנושות נעשית בשלה יותר לרעיון הזה, אנו מבינים שביאת המשיח מתקרבת והולכת.

לנו, היהודים, שבחג השבועות הוכתרנו ל"ממלכת כוהנים וגוי קדוש", נועד תפקיד מרכזי בהכנת העולם ליעודו. מחובתנו להביא את 'שבע מצוות בני נח' לאנושות כולה. כשם שהכוהנים בעם ישראל תפקידם להקרין ערכי קדושה ורוחניות על כל העם, כך תפקידו של העם היהודי להיות אור לגויים במובן הרוחני.

זו המשמעות האמיתית של היותנו 'עם סגולה'. זה התפקיד הגדול המוטל עלינו. עלינו להקרין את ערכי האמונה לעולם כולו ולהכינו לגאולה השלמה ולתיקונו המושלם.

בדיוק לפני 3332 שנים התרחש האירוע הכביר, שאין לו אח ורע בהיסטוריה - מעמד הר סיני. בורא העולם בכבודו וביעצמו התגלה לעיני עם שלם ונתן לו את תורתו. מיליוני בני ישראל, שיצאו ממצרים, היו עדים למעמד הנשגב, והעבירו את סיפורו מאב לבן, עד היום הזה.

מאז חלפו אלפי שנים. העם היהודי התפזר לכל רחבי תבל, ועמים רבים למדו להכירו. התנ"ך תורגם לכל השפות, והוא נחשב הספר הנמכר ביותר בעולם. ובכל זאת היהדות נותרה דתם של מעטים. מדוע לא סחפה את העולם כולו?

האמונה חילחלה

לשאלה זו שתי תשובות. אכן, היהדות לא נועדה בעבור האנושות כולה. תר"ג המצוות ניתנו לעם ישראל בלבד. גם אין לנו שום עניין לעודד גיור. כאשר גוי מביע את רצונו להצטרף לעם היהודי, אנו מצווים לנסות לדחותו, ורק אם מגלים שכוונתו כנה ועזה - יש לקבלו.

ועם זה, הגרעין הבסיסי של היהדות הגיע לכל האנושות. נוסף על תר"ג המצוות, שנועדו לעם ישראל בלבד, יש ביהדות חלק אוניברסלי, כלל-אנושי. האמונה בא'ל אחד ושאר המצוות הכלליות, המכונות 'שבע מצוות בני נח', נועדו לכל בן-אנוש, ואכן הן הגיעו לאנושות כולה.

מעמד הר סיני התחולל בימים שהעולם כולו עבד אלילים. העם היהודי היה היחיד שהאמין באלוהים אחד, בבורא שאין לו גוף ולא דמות הגוף. זו הייתה אמונה שהאנושות, באותם ימים, לא הייתה מסוגלת לקבל.

חלפו שנים ואט"אט חילחלה ההכרה הזאת למרבית האנושות. הדבר נעשה במידה רבה על ידי הדתות המונותאיסטיות האחרות, שנטלו מן היהדות את רעיון האמונה בא'ל אחד והפיצו אותו בקרב מאות מיליוני בני-אדם. ברור שהדתות הללו הוסיפו על אמונה בסיסית זו עיוותים וסילופים, אך בפועל, באמצעותן נעשתה האמונה בבורא העולם נחלת האנושות כולה.

ההתגלות האלוהית שהתחוללה בחג השבועות כבשה למעשה את העולם כולו. המסר הכלל-

מהקש המתגלגל יוצרים לבנה

יתרון על האבן: "בניין הלבנים חזק מאבנים". השילוב שבין התבן והעפר יוצר חומר עמיד. המשמעות הרוחנית היא, שהעבודה בזמן הגלות דווקא (וכמורכב עבודת התפילה ולימוד תורה שבעל-פה) יוצרים חזק ועוז מיוחדים.

עבודת בני ישראל בגלות כרוכה בניסיונות קשים. אך התכלית היא להתגבר על הקשיים ולהפוך את קשיי הגלות ל'לבנה' שממנה נבנה בניין איתן לקב"ה.

השגחה ותכלית

אדם יכול לטעון: כיצד ביכולתי לפעול שינוי בעולם, בפרט במקום שבו החומריות גדולה ועזה?

על כך באה התשובה במשל של הבעש"ט: כל דבר שקורה לאדם, ובכלל זה העבודה שהוא מתגלגל ממקום למקום, כמו הקש המתגלגל ברוח – הוא בהשגחה פרטית ומטרתה לכוון אותו לפעולה שתרום את העולם ותעשה ממנו 'לבנה' לקב"ה.

(תורת מנחם, כרך ס, עמ' 378)

לבנים ואבנים

יש כאן רמז עמוק. השימוש שבני-אדם עושים בקש הוא ליצירת לבנים, כפי שבני ישראל במצרים היו זקוקים לתבן ליצירת הלבנים. על כן הלבנים מייצגות את העבודה הרוחנית בזמן הגלות, שבה אנו נדרשים לפעול בכוחות עצמנו. לעומתן, אבנים, שנבראו כפי שהן בששת ימי בראשית, מייצגות את תקופת בית המקדש, שבה השכינה שורה בגלוי.

גם בעבודתו היום-יומית של היהודי קיימים שני העניינים האלה, והם מיוצגים בתורה ובתפילה. התורה היא נביעה רוחנית, שירדה מלמעלה – 'אבנים'; ואילו תפילה בוקעת מן המתפלל ועולה השמימיה, ולכן היא בבחינת 'לבנים'. גם בתורה עצמה יש שני הדברים – תורה שבכתב ('אבנים'), שכל אות בה קבועה ואסור להוסיף ולגרוע בה, ותורה שבעל-פה, שבה הלומד מחדש חידושים ('לבנים').

עמידות מיוחדת

האבן-עזרא (בראשית י"ג), אומר שהלבנה יש לה

הבעל שם טוב (שיום ההילולא שלו חל בחג השבועות) עסק הרבה בעניין ההשגחה הפרטית. פעם אחת אמר: "הקב"ה משיב רוח כדי שקנה קש יעבור ממקום אחד לשני, ובקש המתגלגל יש כוונה פרטית. הבוץ והקש המתגלגל בו, הם חלק מהנהגת העולם בהשגחה פרטית". את הדברים ציטט אדמו"ר הרי"צ בחג השבועות שלאחר בואו לארה"ב, כהסבר משמעות הנדודים שעבר.

הבחירה בקנה קש במשל דורשת הסבר. הלא חז"ל (בראשית רבה פרשה פג) המשילו את בני ישראל לחיטה, שהיא דגן מובחר, ולא לקש פשוט. בני ישראל נמשלו לחיטים ואילו אומות העולם לתבן, קש ומוץ, והללו היו מריבים זה עם זה. זה אומר שבבילי נזרעה השדה וזה אומר שבבילי נזרעה... אמרו החיטים: "המתינו עד שתבוא הגורן ואנו יודעין שבבילי מה נזרעה השדה". באו לגורן, יצא בעל הבית לזרותה, הלך לו המוץ ברוחו. נטל את התבן והשליכו, ונטל את הקש ושרפו. נטל את החיטים ועשה אותן כרי". אם כן, מדוע המשל של הבעש"ט מדבר על קש דווקא?

אמרת השבוע

ייחוס ודרך-ארץ

שנה אחת בא אל ה'דברי חיים' מצאנז יהודי ממשפחה של צדיקים, שהחשיב עצמו מיוחס. ידוע שהרבי מצאנז קירב מאוד את נכדי הצדיקים, ולכן קירב גם את האיש הזה.

ואולם האיש היה אדם מחוספס, וגם בשולחן החג התנהג שלא בדרך-ארץ. הדבר לא מצא חן בעיני הצדיק והוא פנה אליו ושאל: "מדוע קוראים לאחד הימים שלפני חג השבועות – 'יום המיוחס'?"

האיש לא ידע להשיב, והרבי אמר: "אסביר לך. קודם מתן תורה היו כל המיוחסים חשובים, אבל זה קודם חג השבועות בלבד, ולכן יש אז 'יום המיוחס'. ואולם אחרי חג השבועות, אחרי מתן תורה – מי שלומד תורה ומתנהג בדרך-ארץ שקדמה לתורה – מיוחס הוא, ואם לאו, אין שום ערך לייחוסו".

פתגם חסידי

"רבים נוהגים לשבח את עצמם ולבוא בטענות אל הקב"ה. יש לנהוג להפך – לשבח את הקב"ה ולבוא בטענות אל עצמנו" (הבעש"ט)

מתן תורה | מאת הרב אליעזר ברוך, רב כרמי יוסף

מן המעיין

עשרה כנגד עשרה

עשרת הדיברות מקבילים לעשרת המאמרות, כי עלידי התורה יש קיום למעשה בראשית. "ברוך אומר ועושה" הוא על מעשי בראשית, שנבראו בעשרה מאמרות, ו"ברוך גוזר ומקיים" הוא על הדיברות שמקיימים את העולם.

(שפת אמת)

שלושה גילויים

"בחודש השלישי" (שמות י"ט), בהר סיני היה חידוש בגילוי האלוהי שנתגלה לבני ישראל: הגילוי הראשון היה ביציאת מצרים עצמה, כשנתגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה וגאלם. הגילוי השני היה בקריעת הים, שאז כל אחד מראה באצבעו ואומר: "זה אלילי". והגילוי השלישי היה במעמד הר סיני, שהתחיל בבואם של בני ישראל למדבר סיני.

(ספר המאמרים תש"ב)

דיברות ליחיד

"אנכי ה' אלוהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים... לא יהיה לך" – עשרת הדיברות נאמרו לכל יחיד בישראל, ללמדנו שאפילו כל העולם כולו יסור חלילה מדרך התורה, אל לו ליחיד ללכת אחריהם. עלידי יהודי יחיד אפשר שתתקיים התורה.

(החזה מלובלין)

עליך העולם מתקיים

אל יאמר האדם, העולם לא ייחרב גם אם לא

אקיים את מצוות התורה, שהרי יש דיי והותר צדיקים בלעדיי, ועליהם העולם מתקיים. לכן אמרה התורה: אין להקב"ה בעולם אלא אותך בלבד.

(עיטורי תורה)

לא כדי שיראו

על המתנועע בתפילה כדי שאחרים יראו אותו נאמר "וירא העם וינעו, ויעמדו מרחוק" (שמות כ"ד). מי שכוונתו בנענועיו שהעם יראה אותו מוכיח שהוא רחוק מאוד מהקדושה – "ויעמדו מרחוק".

(הבעש"ט)

כאיש אחד ממש

גילוי האור העליון שהאיר לישראל בעת מתן תורה גרם לכולם להתבטל בעצם מהותם. ואף שהיו במעמד הר סיני שישים ריבוא נשמות, שאין דעותיהן שוות, היו כולם באחדות גמורה, 'כאיש אחד' ממש.

(ספר המאמרים תרצ"ו)

התחברות עלידי עבודה

"אתם ראייתם... ואביא אתכם אליי" (שמות י"ד). את המילים "ואביא אתכם אליי" מפרש התרגום "וקרבת יתכון לפולחני" – וקירבתי אתכם לעבודתי. הדגש הוא על 'לעבודתי' – העבודה במעשה המצוות בפועל ממש. עלידי קיום המצוות בפועל האדם זוכה להגיע 'אליי' – ביטוי המורה על פנימיות ועצמות אין-סוף.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

אורח ב'תיקון'

הדלת נפתחה בתנופה. דממה נפלה בחדר. שני בחורי ישיבה צעירים עמדו בפתח פנים חיוורות. "שוטרים בדרכם לכאן!", קראו בחרדה.

זה היה בוילנה שאחרי מלחמת העולם הראשונה. העיר נכבשה בידי הגרמנים וסופחה ל'אובר אוסט' (הפיקוד העליון של הכוחות הגרמניים במזרח). הללו השליטו את שפתם על העיר. בתחילה התירו לבתי הספר היהודיים להוסיף לדבר ביידיש, בשל קרבתה לשפה הגרמנית.

אבל אחר חג הפסח תרע"ז (1917) ניתנה פקודה לסגור לאלתר את כל מוסדות החינוך, בטענה כי בעיר התפרצה מחלה מידבקת. הכול ידעו כי אין זו אלא אמתלה, ומאחוריה מסתתרת כוונת השלטון לפתוח רשת בתי ספר בשפה הגרמנית. המטרה הייתה לכפות את התרבות הגרמנית על בני הדור הצעיר.

הגזירה החדשה קוממה את ציבור המורים. הן יהודים הן פולנים ליטאים יצאו למאבק גלוי נגדה. מורים רבים נעצרו ונכלאו על שהפרו את החוק.

אחד מהם היה הרב יחיאל הלוי ישראלי, מנהל המוסד 'תפארת בחורים'. הוא הוביל התנגדות נחושה להנחיות הגרמנים, והוסיף ללמד את תלמידיו על אף הצווים. על כך נכלא ונידון לחודש מאסר.

מיום ליום הכבידה ידו של השלטון החדש על תושבי העיר. ה'מלמדים' נאלצו לפעול בהיחבא, ולהעביר את לימוד התורה לשעות הלילה. התלמידים היו מתגנבים חרש לבתי הכנסת, ולאורם הקלוש של גרות שימרו את גחלת לימוד התורה.

הגיע ערב שבועות. הרב ישראלי היה מוטרד מהמחשבה שתלמידיו יחמיצו את תיקון ליל שבועות המסורת, ואת תפילת החג עם הנץ החמה. הוא סיכם עם תלמידיו כי יקדימו לבוא ל'קלויז' של 'תפארת בחורים' קודם כניסת החג, וכל אחד ואחד יביא עימו את סעודת החג בעבורו. הם יתפללו במקום, יאכלו יחד את הסעודה, ילמדו כל הלילה, ובבוקר יתפללו, כבכל שנה.

כך עשו. כשנסתיימה הסעודה פנו לאמירת ה'תיקון'. הלימוד היה שונה מבכל שנה - בהתלהבות יתרה, ובתחושת אושר פנימית על שהצליחו נגד כל המכשולים והגזירות להגות בתורה בחג הקדוש. לכך תרמה

דרשה מעוררת שנשא הרב ישראלי. כולם היו שרויים בהתרוממות רוח.

אך שני תלמידים לא הסכימו לוותר על סעודת החג עם בני משפחותיהם. בצעד פזיז החליטו להסתגן אל ה'קלויז' אחרי הסעודה בבתייהם. הם

ידעו כי החיילים הגרמנים מפטרלים ברחובות, בניסיון ללכוד 'מפרי חוק' שכמותם, ועל כן פסעו חרש, עיניהם בולשות לצדדים בחשש, וכך התקדמו אט אט אל היעד.

בעומדם סמוך לבית הכנסת הגדול

לומדים גאולה

מאת מנחם ברוד

משה, דוד והבעש"ט

חג השבועות קשור בשלושה רועי ישראל: (א) משה רבנו, שעלידו ניתנה התורה ביום הזה; (ב) דוד המלך, שנשתלק בחג השבועות; (ג) הבעש"ט, שגם יום הסתלקותו היה בחג השבועות. שלושתם קשורים גם לגאולה העתידה:

על משה רבנו נאמר במדרש (שמות רבה פרשה ב): "אמר לו הקב"ה למשה, סימן זה לך, במדבר אתה מניחן ומן המדבר [אתה] עתיד להחזירן לעתיד לבוא, שנאמר (הושע ב, טז) לכן הנה אנכי מפתיח והולכתיה המדבר".

על דוד המלך נאמר בירושלמי (ברכות פרק ב הלכה ד): "אחר ישובו בני ישראל וביקשו את ה' אלוקיהם ואת דוד מלכם (הושע ג, ה). רבנן אמרי: אהן מלכא משיחא [זה המלך המשיח]. אין מי חייא הוא - דוד שמיא, אין מי דמכייא הוא דוד שמיא [=אם מן החיים הוא - דוד שמו, אם מן המתים הוא - דוד שמו]". בהמשך מובא על זה הפסוק (תהילים יח, ג) "ועושה חסד למשיחו לדוד".

והבעש"ט התחיל להפיץ את תורת החסידות, פנימיות התורה, שעליה אמר לו המלך המשיח כי הוא (המשיח) יבוא "לכשיפוצו מעיינותיך חוצה".

תורה, מעשה ונס

באחת משיחותיו (התוועדות תשמ"ב כרך ג, עמ' 1563) הסביר הרבי מליובאוויטש את החיבור בין שלושתם:

"כאשר שואלים יהודי פשוט מהו עניינו המיוחד של משה - הרי הוא יודע שמישה נקרא משה רבנו, לפי שהוא נתן את התורה לבני ישראל, כמאמר המשנה 'משה קיבל תורה מסיני'. ואפילו אם עדיין לא למד משנה זו - הרי הוא יודע מה שכתוב 'תורה ציווה לנו משה ג', וכאשר שואלים יהודי פשוט מהו עניינו המיוחד של דוד - הוא יודע שדוד הוא דוד המלך, ועניינו של המלך הוא - לספק לבני המדינה את כל צורכיהם הגשמיים. זאת אומרת: אצל משה רבנו מודגש העניין של לימוד התורה, ואצל דוד המלך מודגש עניין המעשה בפועל..."

"וכאשר שואלים יהודי פשוט מהו עניינו המיוחד של הבעל שם טוב - הרי הוא יודע שאצל הבעש"ט מודגש החיבור של מעשה (באופן ניסי) עם תורה: כאשר ישנה הנהגה ניסית שלמעלה מהטבע - הרי הלשון הרגיל בפי כל העם, אפילו אצל קטנים, לקשר זאת עם דרך הנהגת הבעש"ט - 'א' בעל-שם'סקע הנהגה' [=הנהגה בעש"טית], שזוהי הנהגה ניסית שלמעלה מהטבע. וביחד עם זה יודע כל אחד ואחד שלבעש"ט היו תלמידים - והרי מציאותם של תלמידים נוצרת עלידי לימוד תורתו.

"זאת אומרת: אצל הבעש"ט מודגש החיבור של שני העניינים ביחד: לימוד התורה ומעשה בפועל באופן ניסי..."

"העילוי שנפעל עלידי הבעש"ט לעומת המעמד ומצב שהיה בזמנו של משה רבנו (במתן תורה) ובזמנו של דוד המלך - כי הגילוי של 'מעשה מרכבה' שהיה בשעת מתן תורה היה לפי שעה בלבד, והוא נמשך ונתגלה למטה (עד לעניינים של מעשה בפועל) עלידי גילוי תורת החסידות, שזה היה החידוש שנפעל עלידי הבעש"ט, ובאופן של הולך ומוסיף מדור לדור, עד לקצה הכי תחתון בדורו זה".

גאולה 'מיד'

בשיחה אחרת (התוועדות תנש"א, כרך ד, עמ' 356) הרבי אומר ששלושתם רמוזים במילה 'מיד' הקשורה עם הגאולה, כלשון הרמב"ם: "מיד הם נגאלים". 'מיד' ראשי תיבות: משה רבנו; ישראל, הבעש"ט; דוד המלך.

הסדר של שלושת הרועים במילה 'מיד' תואם את מהלך הגאולה: הכוח לגאולה בא משה רבנו, שהוא קיבל את התורה מסיני, ועלידה עם ישראל מכין את העולם לגאולה. שלב ההכנה המתקדם יותר נעשה עלידי פנימיות התורה, שנתגלה עלידי הבעש"ט. והגאולה בפועל היא עלידי דוד המלך, 'דוד מלכא משיחא', 'יעמוד מלך מבית דוד'.

הקפאיה את דמם צעקה בגרמנית: 'עצרו!'. ליבם של השניים צנח בקרבם. הם הסבו את מבטם, וראו שני גרמנים חמושים מתקרבים אליהם.

אחד מהשניים התעשת במהירות. הוא חקק בחברו, ויחד פרצו בריצה מהירה. הם דילגו על גדרות, השתחלו לחצרות, רצו בנשימה טרופה מרחוב לרחוב, עד שהגיעו אל ה'קלויז' של הרב ישראלי. בפחד גדול גוללו לפני רבם את שאירע.

הרב ישראלי נחרד. אם החיילים ראו לאן נמלטו הבחורים, הרי שעוד מעט יגיעו למקום. לרגע הרהר בפחד על העונש הצפוי לו, כמי שהפר את החוק בפעם השנייה. ואז התעשת. 'לימדו בקול גדול יותר, ובהתלהבות יתרה, וה' יהיה בעזרנו!', הורה לתלמידיו.

ואכן, לא חלפה דקה ומהלומות עזות הוטחו בדלת ה'קלויז'. לכל הנוכחים היה ברור כי החיילים כאן. הם עלו על עקבותיהם של השניים.

אחד התלמידים פתח את הדלת ברעד. בפתח עמדו שני חיילים חמורי סבר. "מה זה כאן?", שאל אחד מהם. הבחור הסביר כי היהודים עורכים פולחן לילה לכבוד חגם. "ומי כאן הרבינר?", תבע הגרמני. הלה הפנה יד רועדת לעבר הרב ישראלי.

החייל פסע לעבר הרב. כל התלמידים עקבו במבטם אחר צעדיו. מגפיו המצוחצחים טופפו על הרצפה בנקישות קצובות. מדיו הבהיקו. כלי הנשק נצץ למשעי. כשהתייצב לפני הרב, הצדיע. לאחר מכן הוציא מכיסו דף נייר מקופל, והושיטו אל הרב ישראלי.

הרב היה משוכנע שבידיו פקודת מעצר. תדהמה עלתה על פניו, למקרא שורות בלשון הקודש:

"לכבוד הרב הגאון רבי חיים עוזר גרודזנסקי שליט"א, וילנה", נפתח המכתב, "בזה אני מאשר שהחייל המוסר כתב זה, המהנדס פלוני בן פלוני, הוא נכדו של הגאון המפורסם רבי מרדכי בנט זצ"ל, ואני מבקש לקרבו. זכות תורתו של סבו הגאון הצדיק תגן עלינו, וה' יברך את כל עמו ישראל בשלום!". על החתום - אחד מגדולי הרבנים בגרמניה.

המפנה הדרמטי שינה את האווירה מן הקצה אל הקצה. החייל הושב סמוך לרב ישראלי והצטרף לאמירת 'תיקון ליל שבועות'. עם שחר נפרד מן החבורה, כשאלו פוצחים בשירת הפסוק "מה איש בל'?" כל תגמולוהי עליי" - שבח והודיה לה' על חסדיו.

(על-פי 'תפארת החג')

לצייר את פרקי התהילים

וביהדות. בשוכו לביתו יצר קשר עם שליח חב"ד בעירו, והחל להשתלב בחיי הקהילה.

הצעה מפתיעה של הרבי

גילו המבוגר לא עצר אותו. הוא שקע בלימוד תורה, בהתלהבות גדולה. מפגש עם הרבי מליובאוויטש חולל את התפנית המפתיעה בחייו: ברגר שאל מה יעשה בהמשך חייו, והרבי הציע לו לצייר את פרקי התהילים.

מאז הכול היסטוריה. במרוצת השנים צייר ברגר מאה וחמישים ציורים, ציור לכל פרק מפרקי התהילים. בעודו עובד על המיזם ארז את מיטלטליו ועלה לירושלים, וכאן המשיך במפעל חייו המיוחד.

המבקרים חוזרים

את בלוקה פגש לפני יותר מעשר שנים, כשחיפש אדם שינהל את המוזיאון. "הוא עבד כמעט עד הרגע האחרון", מספר בלוקה בהערצה. "היה לו סדר יום מוקפד. בחמש בבוקר היה קם, טובל במקווה, לומד חסידות ומתפלל. כשהייתי בא למוזיאון, כבר חיכה לי עם כוס קפה ביד".

בביקורי תיירים, מקצתם לא־יהודים, מסביר בלוקה את העבודות. "אני מסביר למבקרים

בלב הרובע היהודי בירושלים שוכן 'מוזיאון התהילים', המציג מאה וחמישים ציורים מרהיבים, ציור לכל אחד ואחד מפרקי ספר תהילים. הציורים הם פרי מכחולו של האמן ר' משה צבי ברגר, שנפטר לפני כמה שנים.

ר' מרדכי בלוקה, המנהל כיום את המוזיאון, מקווה כי בקרוב ייפתחו שעריו מחדש, עם הקלת מגבלות הקורונה. "תיירים רבים מבקרים במקום ולומדים על משמעות מזמורי התהילים", הוא מספר. "כל מי שמבקר במוזיאון, קריאת התהילים שלו מקבלת משמעות עמוקה יותר".

גלגולי האמן

דמותו של האמן ברגר השתלבה היטב בנוף הירושלמי. משה צבי, אנדרטי במקור, נולד בטרנסילוניה שברומניה. שנות התבגרותו עברו עליו בין שתי מלחמות העולם. ערב השואה ניצל בעור שיניו, אך הוגלה למחנה עבודה ושם ידע רעב ומחסור במשך שלוש שנים. בניסים גדולים הצליח להימלט לפריס, אחרי תחנה באיטליה, והחל לפתח קריירת אמנות. כעבור כעשרים שנה נדד למיאמי שבפלורידה.

כשהיה בשנות החמישים לחייו החלה נשמתו להתעורר. כאשר קרוב משפחה מניו־יורק הזמין אותו לביקור, ניצל את ההזדמנות ללכת לשיעור תורה, והחל לגלות עניין במהות החיים

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

חלבי ובשרי

שאלה: האם חובה לאכול סעודה חלבית בחג השבועות?

תשובה: בשבתות ובחגי ישראל מצווה לכבד את היום ולענגו בסעודה בשרית. בחג השבועות המצווה גדולה יותר, וההלכה קובעת שאף מי שחלם חלום קשה במיוחד, שבודרות שעברו היו נוהגים לצום אפילו בשבתות ובחגים כדי לבטלו, אסור לו לצום בחג השבועות. לפי שהוא היום שניתנה בו התורה, וצריך לאכול ולשמוח בו, להראות שיום זה נוח ומקובל לעם ישראל.

מנהג ישראל לאכול מאכלי חלב בחג השבועות. אחד הטעמים, שהתורה נמשלה לחלב. וגם שניתנה למשה בארבעים יום, בגימטרייה 'חלב'. המנהג רווח לא רק בקהילות אשכנז, אלא ברבות מקהילות הספרדים, כגון עיראק, כורדיסטאן, מרוקו ותוניס.

אכילת מאכלי החלב אינה מחליפה את הסעודות

ציור לדוד. ר' מרדכי בלוקה במוזיאון (צילום: חיים גיל)

את כוונת האמן ואת גישתו השאובה מהחסידות והקבלה", הוא אומר. "היו כאן לא מעטים שסיפרו על מצוקות אישיות. מזמורי התהילים, וההודיה לה' שהייתה שגורה בפיו של דוד המלך, חיזקו אותם". במרוצת השנים עברו במוזיאון מאות אלפי תיירים. "אנחנו מקבלים כל הזמן תגובות מרגשות, אבל הכי מרגש לראות תיירים שחוזרים ובאים לכאן. זו ההוכחה שהביקור השאיר בליבם טעם של עוד ורצון להחכים יותר. אנו מקווים לפתוח בהקדם את שערי המוזיאון ולהמשיך במפעל החיים הקדוש של האמן".

מושג ברגע

תיקון ליל שבועות

תיקון ליל שבועות הוא סדר לימוד שתיקנו המקובלים. אומרים אותו בליל חג השבועות, שבו נוהג להישאר ערים כל הלילה, כהכנה לקבלת התורה בבוקר החג.

נוסח התיקון' חובר בידי השל"ה, על בסיס המקובל מהאריז"ל. הוא מורכב בעיקרו מההתחלות והסיומים של ספרי התנ"ך, המשנה ועוד, ונכלל בו גם פירוש תרי"ג המצוות.

החברים שלך כבר חסכו אלפי שקלים לשנה!

איך? בודקים את תיק הביטוחים למניעת כפל ביטוחים ופוליסות יקרות!

הצטרפו עכשיו:

077-444-7777

למחלקת המודעות (בלבד) של 'שיחת השבוע': טל' 0533166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

מרגישים חג באושר עד

